

Το κείμενο που ακολουθεί διαβάστηκε από τον Μάρκος το Σάββατο 25 Μαΐου ημέρα μνήμης για τον Γκαλεάνο, μέρα που είχαν ανακοινώσει οι Ζαπατίστας και είχαν προσκαλέσει εναλλακτικά μέσα ενημέρωσης και ανθρώπους να παραβρεθούν ώστε να ενημερωθούν για τις εξελίξεις σχετικά με την επίθεση και τα σχέδια του Ζαπατιστικού Στρατού.

«Μεταξύ του φωτός και της σκιάς» Τα τελευταία λόγια του Subcomandante Marcos

Σήμερα το πρωί, στο τέλος του αφιερώματος για τον σύντροφο Γκαλεάνο, πάνω από τρεις χιλιάδες Ζαπατίστας των βάσεων στήριξης και των αγωνιστών, μαζί με περίπου χίλια μέλη της Έκτης, άκουσαν τα «τελευταία δημόσια λόγια» του Εξεγερμένου Marcos του EZLN. Έξι ηγέτες της Μυστικής Επαναστατικής Επιτροπής Ιθαγενών, μαζί με τον Moisés και τον Μάρκος, ανέβηκαν στη σκηνή. Παρακάτω περιλαμβάνονται μερικά κομμάτια από τα πέντε μέρη της επιστολής του Μάρκος».

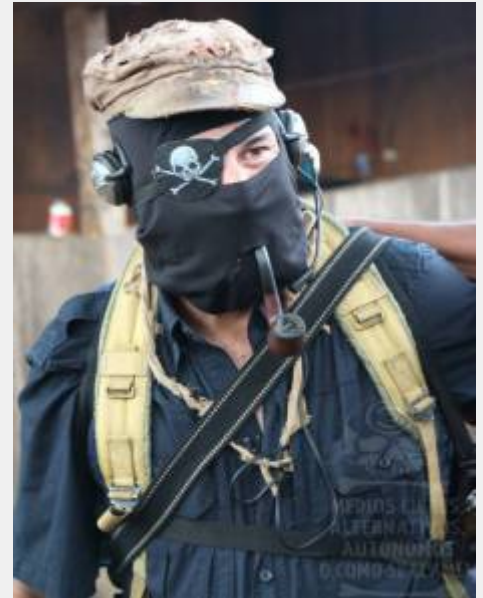
1. Μια δύσκολη απόφαση

«Η μάχη για την ανθρωπότητα και ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό ήταν και είναι δική μας, αλλά και πολλών άλλων από τα χαμηλά στρώματα. **Ενάντια στον θάνατο, απαιτούμε τη ζωή, ενάντια στη σιωπή, τα λόγια και τον σεβασμό, ενάντια στην αμνησία, την μνήμη, ενάντια στην ταπείνωση και την περιφρόνηση, την αξιοπρέπεια, ενάντια στην καταπίεση, την εξέγερση, ενάντια στη σκλαβιά, την ελευθερία, ενάντια στην επιβολή, την δημοκρατία, ενάντια στο έγκλημα, την δικαιοσύνη.**

Ο πόλεμος που διεξάγουμε μας έδωσε το προνόμιο να ακουστούμε, από γενναιόδωρα αυτιά και καρδιές που βρίσκονται κοντά ή και μακριά. Υπήρχε άγνοια και αδιαφορία και εξακολουθεί να υπάρχει, όμως καταφέραμε να προσελκύσουμε την προσοχή αρκετών. Στη συνέχεια, έπρεπε να ανταποκριθούμε σε ένα αποφασιστικής σημασίας ερώτημα: “ποιο θα είναι το επόμενο βήμα;”

Το να σκοτώσουμε ή να πεθάνουμε έμοιαζε η μόνη μοίρα μας.

Έπρεπε να ξαναχτίσουμε το μονοπάτι της ζωής, να χτίσουμε ό,τι αυτοί που βρίσκονται από πάνω, είχαν καταστρέψει και συνεχίζουν να καταστρέφουν, την πορεία όχι μόνο των αυτόχθονων κοινοτήτων, αλλά και των εργαζομένων, των σπουδαστών, των εκπαιδευτικών, των νέων, και των αγροτών. Πάνω στο γεγονός, ότι υπάρχουν διαφορές τόσο σε όσους είναι πάνω, όσο και σε αυτούς που βρίσκονται από κάτω και αυτές οι διαφορές διώκονται και τιμωρούνται. Εμείς έπρεπε, είτε να θυσιάσουμε το αίμα μας για την πορεία προς την εξουσία, δίνοντας απλώς την ηγεσία σε άλλους ή να στρέψουμε τις καρδιές και τα μάτια μας στους ανθρώπους που είμαστε - τους ιθαγενείς που προστατεύουν τη Γη και τη μνήμη.

Το δίλημμα μας δεν ήταν ανάμεσα στο να διαπραγματευτούμε ή να πολεμήσουμε, αλλά ανάμεσα στον θάνατο και την ζωή.

Εμείς επιλέξαμε να χτίσουμε ζωή, αλλά στη μέση ενός πολέμου - που δεν ήταν λιγότερο θανατηφόρος.

Οι νεκροί είναι όλοι εδώ, αλλά τώρα για να ζήσουν.

Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία, ότι κάποιος πιστεύουν πως κάναμε λάθος με την επιλογή μας αυτή, ότι δηλαδή ένας στρατός δεν μπορεί και δεν πρέπει να προσπαθεί να επιβάλλει την ειρήνη. Με πολλούς τρόπους η σκέψη αυτή είναι σωστή, αλλά ο κύριος λόγος για την επιλογή μας ήταν και είναι, το γεγονός ότι με μάχες, θα καταλήγαμε να εξαφανιστούμε. Ίσως κάναμε λάθος με την επιλογή να καλλιεργήσουμε τη ζωή αντί να υμνούμε τον θάνατο.

Αλλά κάναμε αυτή την επιλογή κοιτάζοντας ο ένας τον άλλο και ακούγοντας ο ένας τον άλλο, βάσει της συλλογικότητας που είμαστε. Εμείς επιλέξαμε εξέγερση. Με άλλα λόγια, εμείς επιλέξαμε τη ζωή.

Γνωρίζαμε και γνωρίζουμε, ότι ο θάνατος είναι απαραίτητος, ώστε να υπάρξει η ζωή και ότι για να ζήσουμε πρέπει να πεθάνουμε.»

2 . Παράλειψη

“Είναι δύσκολο να πιστέψει κανείς ότι είκοσι χρόνια μετά, το «τίποτα για μας», η φράση αυτή αποδείχθηκε όχι απλώς μια καλή φράση για πανό και τραγούδια, αλλά μια πραγματικότητα - La Realidad.

Αν η συνέπεια είναι αποτυχία, τότε η ασυνέπεια είναι ο δρόμος προς την επιτυχία - η διαδρομή προς την εξουσία. Αλλά δεν θέλουμε να πάμε εκεί. Δεν μας ενδιαφέρει. Μέσα σε αυτές τις παραμέτρους, προτιμούμε να αποτύχουμε παρά να νικήσουμε.”

3 . Το μεταβαλλόμενο πρόσωπο του EZLN

“Σε αυτά τα είκοσι χρόνια έχουν υπάρξει πολλές, πολύπλοκες αλλαγές εντός του EZLN. Ορισμένοι σχολιαστές έχουν απλώς αναφερθεί στην εμφανή αλλαγή - εκείνη των γενεών - και το γεγονός ότι εκείνοι που ήταν μικροί ή αγέννητοι, όταν ξεκίνησε η εξέγερση, παλεύουν σήμερα και οδηγούν την αντίσταση. Ορισμένοι «φιλομαθείς» σχολιαστές, πάντως, δεν έχουν αναφερθεί στις άλλες αλλαγές: την αλλαγή από την πολυμαθή μεσαία τάξη στους αυτόχθονες αγρότες, από την φυλή μιγάδων σε καθαρούς ιθαγενείς και - το πιο σημαντικό - από την επαναστατική πρωτοπορία στην δημιουργία συλλογικών κανόνων.

Η λατρεία του ατόμου βρίσκεται σε τέτοια πρωτοπορία από τους πιο ακραίους φανατικούς οπαδούς της... σε μια μορφή αριστερής πολιτικής με ρατσισμό, που ισχυρίζεται ότι είναι επαναστατική. Ο EZLN δεν είναι ένα τίποτα από αυτά, για το λόγο αυτό, δεν μπορεί ο καθένας να είναι ένας Ζαπατίστα.

Από την μεταφορά της εξουσίας από τα ψηλά στα χαμηλά στρώματα, από την επαγγελματική πολιτική στην καθημερινή πολιτική, από τους ηγέτες στους ανθρώπους, από την περιθωριοποίηση των φύλων, στην άμεση συμμετοχή των γυναικών, από την υποτίμηση των διαφορετικών ατόμων στον εορτασμό των διαφορών”.

4. Ένα διαφορετικό Ολόγραμμα: Τι δεν θα αποτελεί.

” Το πρωί της 1ης Ιανουαρίου του 1994, ένας στρατός γιγάντων - ή αυτόχthonων ανταρτών - συγκλόνισαν τον κόσμο με τα βήματα τους, όταν κατέβηκαν στις πόλεις [της Τσιάπας]. Λίγες μέρες αργότερα, με το αίμα των νεκρών μας ακόμα στους δρόμους, συνειδητοποιήσαμε, ότι εκείνοι στο εξωτερικό δεν μας βλέπουν. Έχοντας συνηθίσει να κοιτούν αφ’ψηφού τις κοινότητες των ιθαγενών, δεν κοίταξαν πάνω για να μας δουν, έχοντας συνηθίσει να μας βλέπουν να ταπεινώνομαστε, οι καρδιές τους δεν καταλάβαιναν την αξιοπρεπή εξέγερση μας. Αντ’ αυτού, επικεντρώνονταν μόνο στα πρόσωπα μας ως μιγάδες, το πρόσωπο του μιγά που θα μπορούσαν να δουν, όταν φοράει κουκούλα. Οι αρχηγοί μας τότε είπαν: “βλέπουν μόνο τα πράγματα που είναι σύμφωνα με το δικό τους επίπεδο, όσο ασήμαντα κι αν είναι. Ας βάλουμε κάποιον στο επίπεδο τους, έτσι ώστε να μπορούν να τον δουν και, μέσω αυτού, να μπορούν να δουν και μας”.

Και έτσι ξεκίνησε ένας σύνθετος ελιγμός της απόσπασης της προσοχής: ένα μαγικό τέχνασμα που ήταν φοβερό και θαυμάσιο, μια κατεργάρικη κίνηση, που ταιριάζει στην ιθαγενική καρδιά μας. Η εγχώρια σοφία των ιθαγενών προκάλεσε τον μοντέρνο κόσμο, σε ένα από τα προπύργια της - τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Η κατασκευή της προσωπικότητας που ονομάζεται Μάρκος, είχε αρχίσει.

Χρειαζόμασταν χρόνο για να τους εαυτούς μας και να βρούμε ανθρώπους ικανούς να μας δουν για αυτό που είμαστε. Χρειαζόμασταν χρόνο για να βρούμε τους ανθρώπους, που θα μπορούσαν να μας δουν όχι από πάνω, αλλά από κάτω, άνθρωπους που θα μπορούσαν να μας κοιτάξουν στα μάτια με ενσυναίσθηση.

... Σας είπα, ότι τότε ξεκίνησε η κατασκευή της προσωπικότητας. Αν μου επιτρέπετε να καθορίσω την προσωπικότητα Marcos, θα ήθελα να πω χωρίς δισταγμό, ότι ήταν μια μεγάλη μεταμπίηση.

Είχαμε ξεκινήσει αρκετές πρωτοβουλίες για να βρούμε αυτιά συμπαθή να μας ακούσουν - να βρούμε άλλους σαν κι εμάς και διαφορετικούς από εμάς - να βρούμε τα βλέμματα και την προσοχή που χρειάζεται και μας αξίζει και αποτυγχάναμε κάθε φορά. Και ήταν έτσι μέχρι την Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα - η πιο τολμηρή από τις πρωτοβουλίες που είχαμε ξεκινήσει ποτέ - τελικά μας έφερε σε επαφή με ανθρώπους, που μας κοίταξαν στα μάτια, μας χαιρέτισαν και μας αγκάλιασαν.

Μέσα στο κίνημα, η πρόοδος των ανθρώπων ήταν εντυπωσιακή. Και αυτός είναι ο λόγος που ξεκινήσαμε το μάθημα «Ελευθερία Σύμφωνα με τους Ζαπατίστας». Συνειδητοποιήσαμε, ότι υπήρχε τώρα μια γενιά που θα μας κοιτάξει στα μάτια και ήταν ικανή να μας ακούει και να

μιλάει για εμάς, χωρίς να περιμένει την ηγεσία ή κάποια καθοδήγηση - χωρίς να σκοπεύει να διατάξει ή να υπακούσει. Η προσωπικότητα του Μάρκος δεν ήταν πλέον αναγκαία. Το επόμενο στάδιο του αγώνα των Ζαπατίστας ήταν έτοιμο.

Σύμφωνα με τις πεποιθήσεις μας και την πρακτική μας, η εξέγερση δεν χρειάζεται ηγέτες και προσωπικότητες, μεσσίες ή σωτήρες. Για να αγωνιστείς χρειάζεται μόνο να έχεις μια αίσθηση ντροπής, έναν βαθμό αξιοπρέπειας, και πολλή οργάνωση. Τα υπόλοιπα, είτε εξυπηρετούν την συλλογικότητα, είτε δεν εξυπηρετούν καθόλου.

5. Πόνος και οργή. Ψίθυροι και κραυγές.

Η σιωπή του πλήθους είπε: «Περίμενε, συντρόφε. Μην φεύγεις». Αλλά ο Μάρκος δεν είχε ακόμη τελειώσει. Συνέχισε παραθέτοντας μια σειρά από νεκρούς ή εξαφανισμένους συντρόφους, και πολιτικούς και κοινωνικούς κρατούμενους από την Ατένκο, την Ostula, την Oaxaca, την Πόλη του Μεξικού, την Ιταλία, την Τσιάπας, την Ελλάδα, την Παλαιστίνη, την Chéran, την Guerrero, την Morelos, την Puebla, την Chihuahua, την Sonora, την Jalisco, την Sinaloa και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Επίσης διαβάσε τα ονόματα των μεταναστών και των Maruches, λέγοντας:

«Αυτή τη στιγμή, σε άλλα μέρη του Μεξικού και του κόσμου, ένας άνδρας, μια γυναίκα, ένας γκέυ, ένα αγόρι, ένα κορίτσι, ένας γέρος, μια ηλικιωμένη γυναίκα, μια μνήμη, έχει πληγεί από κοντινή απόσταση, από ένα σύστημα που προχωρά σε αδηφάγα εγκλήματα, μαχαίρια, νεκρούς, χλευασμούς, εγκατάλειψη...

Μόνο μερικά ονόματα:

Alexis Benhumea, δολοφονήθηκε στο Estado του México.

Francisco Javier Cortés, δολοφονήθηκε στο Estado του México.

Juan Vázquez Guzmán, δολοφονήθηκε στην Chiapas.

Juan Carlos Gómez Silvano, δολοφονήθηκε στην Chiapas.

El compra Kuy, δολοφονία DF.

Carlo Giuliani, δολοφονήθηκε στην Ιταλία.

Αλέξης Γρηγορόπουλος, δολοφονήθηκε στην Ελλάδα.

Wajih Wajdi al-Ramahi δολοφονήθηκε σε ένα στρατόπεδο προσφύγων στην πόλη Ραμάλα της Δυτικής Όχθης. 14 ετών, πυροβολήθηκε στην πλάτη από έναν στρατιώτη του ισραηλινού στρατού, χωρίς πορείες, χωρίς διαμαρτυρίες στους δρόμους ή οτιδήποτε.

Matías Valentín Catrileo Quezada, δολοφονήθηκε στην Χιλή \.

Teodulfo Torres Soriano, México.

Guadalupe Jerónimo y Urbano Macías, Michoacán.

Francisco de Asís Manuel, εξαφανίστηκε από την Santa María Ostula

Javier Martínez Robles, εξαφανίστηκε από την Santa María Ostula

Gerardo Vera Orcino, εξαφανίστηκε απο την Santa María Ostula

Enrique Domínguez Macías, εξαφανίστηκε από την Santa María Ostula

Martín Santos Luna, εξαφανίστηκε Santa María Ostula

Pedro Leyva Domínguez, δολοφονήθηκε στην Santa María Ostula.

Diego Ramírez Domínguez, δολοφονήθηκε Santa María Ostula.

Trinidad de la Cruz Crisóstomo, δολοφονήθηκε Santa María Ostula.

Crisóforo Sánchez Reyes, δολοφονήθηκε στην Santa María Ostula.

Teódulo Santos Girón, δολοφονήθηκε στην Santa María Ostula.

Longino Vicente Morales, εξαφανίστηκε στην Guerrero.

Víctor Ayala Tapia, εξαφανίστηκε στην Guerrero.

Jacinto López Díaz "El Jazi", δολοφονήθηκε στην Puebla.

Bernardo Vázquez Sánchez, δολοφονήθηκε στην Oaxaca

Jorge Alexis Herrera, δολοφονήθηκε στην Guerrero.

Gabriel Echeverría, δολοφονήθηκε στην Guerrero.

Edmundo Reyes Amaya, εξαφανίστηκε στην Oaxaca.

Gabriel Alberto Cruz Sánchez, εξαφανίστηκε στην Oaxaca.

Juan Francisco Sicilia Ortega, δολοφονήθηκε στην Morelos.

Ernesto Méndez Salinas, δολοφονήθηκε στην Morelos.

Alejandro Chao Barona, δολοφονήθηκε στην Morelos.

Sara Robledo, δολοφονήθηκε στην Morelos.

Juventina Villa Mojica, δολοφονήθηκε στην Guerrero.

Reynaldo Santana Villa, δολοφονήθηκε στην Guerrero.

Catarino Torres Pereda, δολοφονήθηκε στην Oaxaca.

Bety Cariño, δολοφονήθηκε στην Oaxaca.

Jyri Jaakkola, δολοφονήθηκε στην Oaxaca.

Sandra Luz Hernández, δολοφονήθηκε στην Sinaloa.

Marisela Escobedo Ortíz, δολοφονήθηκε στην Chihuahua.

Celedonio Monroy Prudencio, εξαφανίστηκε στην Jalisco.

Nepomuceno Moreno Nuñez, δολοφονήθηκε στην Sonora.

“Ακόμα κι αν πιάσουν και καταδικάσουν αυτούς που σας σκότωσαν, θα βρίσκουν πάντα άλλους, που θα σας στήνουν ενέδρα και θα επαναλαμβάνουν το μακάβριο χορό που τελείωσε τη ζωή σας.

Η αδικία έχει τόσα πολλά ονόματα και προκαλεί τόσες πολλές κραυγές. Και μην ξεχνάμε ότι, ενώ ένα άτομο ψιθυρίζει, κάποιο άλλο κραυγάζει. Ακούγοντάς τους θα πρέπει να ενεργοποιηθούμε, ώστε να βρούμε μια διαδρομή, που μετατρέπει την αδικία σε κάτι γόνιμο. Το μόνο που χρειάζεται είναι να χαμηλώσετε το κεφάλι σας και να ανυψώσετε την καρδιά σας.

Η δικαιοσύνη που θέλουμε είναι η συνεχής και η επίμονη αναζήτηση της αλήθειας.

Πιστεύουμε ότι είναι απαραίτητο κάποιος από μας να πεθάνει, έτσι ώστε ο Γκαλεάνο να μπορεί να ζήσει. Έτσι, έχουμε αποφασίσει ότι σήμερα, ο Marcos πρέπει να πεθάνει.

Και σε αυτές τις πέτρες που έχετε αφήσει στον τάφο του, θα μάθετε να μην πουλήσετε τον εαυτό σας, να μην παραδοθείτε και να μην ενδώσετε.

Στις 2:08 π.μ., δηλώνω ότι ο Εξεγερμένος Μάρκος - ο αυτοαποκαλούμενος υποδιοικητής από ανοξείδωτο χάλυβα - παύει να υφίσταται”.

Δύο λεπτά αργότερα, μετά από κάποια χιουμοριστικά υστερόγραφα που χρησιμοποιήθηκαν για να ανυψώσουν λίγο την διάθεση, ο «Μάρκος», αποχώρησε από τη σκηνή για πάντα. Τα φώτα έσβησαν και ένα κύμα χειροκροτημάτων ακολούθησε από το πλήθος των οπαδών του έκτου και από τις βάσεις στήριξης των Ζαπατίστας και των αγωνιστών.

Στιγμές αργότερα η φωνή του πρώην υποδιοικητή ακούστηκε και πάλι, αλλά εκτός σκηνής, λέγοντας: **«Καλημέρα σύντροφοι. Το όνομά μου είναι Γκαλεάνο. Εξεγερμένος Γκαλεάνο. Μου είπαν ότι, όταν θα ήταν να γεννηθώ και πάλι, θα ήταν συλλογικά».**

***

Εξεγερμένος Γκαλεάνο.

Μεξικό Μάιος του 2014.

(πηγή: <http://floweroftheword.wordpress.com/>)

(μετάφραση, επιμέλεια: [Sylvia](https://omniatv.com/))-<https://omniatv.com/>
<https://athens.indymedia.org/post/1525585/>